

Nd.

173. Frumvarp til laga

[125. mál]

um leigubifreiðar.

(Lagt fyrir Alþingi á 90. löggjafarþingi, 1969.)

1. gr.

Bæjarstjórn er heimilt, að fengnum tillögum hlutaðeigandi stéttarfélags fólksbifreiðastjóra, að ákveða, að allar leigubifreiðar til fólksflutninga í kaupstaðnum, skuli hafa afgreiðslu á bifreiðastöðvum, sem fengið hafa viðurkenningu bæjarstjórnar. Á sama hátt er sýslunefnd heimilt að ákveða, að allar leigubifreiðar til fólksflutninga í sýslunni eða tilteknum hluta hennar, skuli hafa afgreiðslu á bifreiðastöðvum, sem hlotið hafa viðurkenningu sýslunefndar. Nú tekur félagssvæði stéttarfélags fólksbifreiðastjóra til tveggja sýslna eða hluta úr þeim, en stéttarfélagið rekur fólksbifreiðastöð fyrir allt félagssvæðið, og er þá sýslunefndunum heimilt að ákveða að allar fólksbifreiðar á svæðinu skuli hafa afgreiðslu á stöð félagsins.

Í þeim kaupstöðum og á þeim sýslusvæðum, þar sem viðurkenndar fólksbifreiðastöðvar eru starfandi, er öllum óheimilt að stunda leiguakstur á fólksbifreiðum utan stöðvar eða frá stöð, sem eigi er viðurkennd.

2. gr.

Samgöngumálaráðuneytinu er heimilt, eftir beiðni hlutaðeigandi stéttarfélags fólksbifreiðastjóra, að takmarka fjölda leigubifreiða, til fólksflutninga á félagssvæðinu, ef fjöldi íbúa á svæðinu er 700 eða fleiri, enda komi til meðmæli þeirra bæjarstjórnar og sýslunefnda, er félagssvæðið fellur undir, sbr. þó 7. gr. Þar sem takmörkun er heimiluð, skal hún ákveðin af ráðuneytinu með sérstakri reglugerð fyrir hvert svæði.

3. gr.

Bæjarstjórn er heimilt, að fengnum tillögum hlutaðeigandi stéttarfélags sendiferðabifreiðastjóra, að ákveða, að allar sendiferðabifreiðar í kaupstaðnum skuli hafa afgreiðslu á bifreiðastöðvum, sem hlotið hafa viðurkenningu bæjarstjórnar. Á sama hátt er sýslunefnd heimilt að ákveða, að allar sendiferðabifreiðar í sýslunni eða tilteknum hluta hennar, skuli hafa afgreiðslu á bifreiðastöðvum, sem hlotið hafa viðurkenningu sýslunefndar. Nú tekur félagssvæði stéttarfélags sendiferðabifreiðastjóra til tveggja sýslna eða hluta úr þeim, en stéttarfélagið rekur sendiferðabifreiðastöð fyrir allt félagssvæðið og er þá sýslunefndunum heimilt að ákveða, að allar sendiferðabifreiðar á svæðinu skuli hafa afgreiðslu á stöð félagsins.

Í þeim kaupstöðum og á þeim sýslusvæðum, þar sem viðurkenndar sendiferðabifreiðastöðvar eru starfandi, skal öllum óheimilt að stunda leiguakstur á sendiferðabifreiðum utan stöðvar eða frá stöð, sem eigi er viðurkennd.

4. gr.

Samgöngumálaráðuneytinu er heimilt, eftir beiðni hlutaðeigandi, stéttarfélags sendiferðabifreiðastjóra, að takmarka fjölda leigubifreiða til sendiferðabifreiðaaksturs á félagssvæðinu, ef fjöldi íbúa á svæðinu er 700 eða fleiri, enda komi til meðmæli þeirra bæjarstjórnar og sýslunefnda, er félagssvæðið fellur undir, sbr. þó 7. gr. Þar sem takmörkun er heimiluð skal hún ákveðin af ráðuneytinu með sérstakri reglugerð fyrir hvert svæði.

5. gr.

Bæjarstjórn er heimilt, að fengnum tillögum hlutaðeigandi stéttarfélags vörubifreiðastjóra, að ákveða, að allar leigubifreiðar til vöruflytninga í kaupstaðnum, skuli hafa afgreiðslu á bifreiðastöð, sem fengið hefur viðurkenningu bæjarstjórnar. Á sama hátt er sýslunefnd heimilt að ákveða, að allar leigubifreiðar til vöruflytninga í

sýslunni eða tilteknum hluta hennar, skuli hafa afgreiðslu á bifreiðastöð, sem hlotið hefur viðurkenningu sýslunefndar.

Í þeim kaupstöðum og á þeim sýslusvæðum, þar sem viðurkennd vörubifreiðastöð er starfandi, er öllum óheimilt að stunda leiguakstur á vörubifreiðum utan stöðvar eða frá stöð, sem eigi er viðurkennd. Leiguakstur telst það, þegar vörubifreið er seld á leigu ásamt ökumanni til flutninga á vörum fyrir tiltekið gjald, þar sem ökumaður eða eigandi bifreiðarinnar er hvorki eigandi, seljandi né kaupandi vörunnar, sem flutt er.

6. gr.

Samgöngumálaráðuneytinu er heimilt, eftir beiðni hlutaðeigandi stéttarfélags vörubifreiðastjóra, að takmarka fjölda leigubifreiða til vöruflutninga innan félagssvæðisins, ef íbúafjöldi á félagssvæðinu er 700 eða fleiri, enda komi til meðmæli þeirra bæjarstjórna og sýslunefnda, er félagssvæðið fellur undir, sbr. þó 7. gr.

Áður en heimild til takmörkunar er veitt, skal leita álits vinnuveitendasamtaka þeirra, sem eru sammingsaðilar viðkomandi stéttarfélags vörubifreiðastjóra.

Þar sem takmörkun er heimiluð, skal hún ákveðin af ráðuneytinu með sérstakri reglugerð fyrir hvert svæði. Takmörkunina skal ávallt miða við allt félagssvæði viðkomandi stéttarfélags vörubifreiðastjóra og er óheimilt að miða takmörkun við hluta svæðisins.

7. gr.

Verði bæjarstjórnir og sýslunefndir, sem félagssvæði bifreiðastjórafélags fellur undir, sbr. 2. gr., 4. gr. og 1. mgr. 6. gr., eigi sammála um, hvort mæla skuli með takmörkun eða ekki eða þær greini á um við hvaða bifreiðafjölda takmörkun skuli miða og skal þá ráðuneytið skera úr.

8. gr.

Þegar heimild til takmörkunar á fjölda leigubifreiða er veitt, sbr. 2. gr., 4. gr. og 6. gr., er óheimilt að skerða atvinnuréttindi þeirra manna, sem á lögmætan hátt stunda leigubifreiðakstur og eru fullgildir félagar í hlutaðeigandi stéttarfélagi þá er takmörkunin hefst.

9. gr.

Strætisvagnar og sérleyfishafar falla ekki undir ákvæði þessara laga.

10. gr.

Samgöngumálaráðuneytið setur reglugerð um nánari framkvæmd laga þessara, þar sem meðal annars skal kveðið á um ráðstöfun leyfa til leigubifreiðaksturs, enda verði fyrir það girt, að atvinnuleyfin geti orðið verzlunarvara.

11. gr.

Brot gegn lögum þessum og reglugerðum, sem samkvæmt þeim verða settar, varða sektum frá 500—20 000 krónum, nema þyngri refsing liggji við eftir öðrum lögum, og skal farið með mál út af brotum á lögum þessum að hætti opinberra mála.

12. gr.

Lög þessi öðlast gildi 1. júlí 1970. Jafnframt falla úr gildi lög nr. 1 frá 31. janúar 1966 um leigubifreiðar svo og lög nr. 22 frá 22. apríl 1967 um breyting á þeim lögum. Við gildistöku laga þessara falla úr gildi heimilaðar takmarkanir á fjölda leigubifreiða eftir eldri lagareglum, sem ekki eru í samræmi við lög þessi.

Athugasemdir við lagafrumvarp þetta.

Samgöngumálaráðuneytið hefur eftir beiðni Landssambands vörubifreiðastjóra látið endurskoða lög nr. 1 frá 31. janúar 1966 um leigubifreiðar, svo og lög nr. 22 frá 22. apríl 1967 um breyting á þeim lögum. Er frumvarp þetta niðurstaðan af þeirri endurskoðun.

Lög um leigubifreiðar í kaupstöðum voru upphaflega sett árið 1953, en síðan hefur þeim verið breytt margsinnis á Alþingi án þess að um heildarendurskoðun á lögum væri að ræða. Af þessum sökum meðal annars voru ákvæði laganna um leigubifreiðar orðin ósamstæð og flókin og torvelt að átta sig á þeim og framkvæma þau. Reynslan hefur og leitt í ljós þörf fyrir betri skipan þessara mála. Landssamband vörubifreiðastjóra benti einkum á eftirfarandi atriði, sem æskilegt væri að taka til greina við endurskoðun laganna:

1. Heimild til takmörkunar á fjölda leigubifreiða ætti eingöngu að miða við félagssvæði.
2. Lagaheimild þurfi að vera fyrir hendi til þess að ráðuneytið geti skorið úr, ef ágreiningur rís milli bæjarstjórna og sýslunefnda um heitingu takmörkunarheimildar.
3. Skilgreina verði hvað felist í viðurkenningu á bifreiðastöð.
4. Skilgreina þurfi hvað sé leiguakstur til vöruflytninga.
5. Hækka beri sektir fyrir brot á lögnum til samræmis við breytt verðlag.

Þessar ábendingar Landssambands vörubifreiðastjóra hafa verið teknar til greina í frumvarpinu.

Breytingarnar, sem í frumvarpinu felast, taka einnig, eftir því sem við á, til réttarstöðu fólksbifreiðastjóra og sendiferðabifreiðastjóra. Að því er fólksbifreiðastjóra varðar, gerir frumvarpið ráð fyrir því að sýslunefndir komi í stað hreppsnefnda, sem aðili að ákvörðun um takmörkun á fjölda fólksbifreiða á sýslusvæðum og viðurkenningu á bifreiðastöðvum. Frumvarpið var sent samtökum fólksbifreiðastjóra og sendiferðabifreiðastjóra til umsagnar, en samtök þessara stétta gerðu engar athugasemdir við það.